

الگوهای قرآنی و روش‌های برخورد با مشکلات

دین- ماه رمضان نزدیک است و یکی از بارزترین جلوه‌های معنوی ماه رمضان صبر در برابر گرسنگی و تشنگی و احیاناً بی‌خوابی است...

دین- ماه رمضان نزدیک است و یکی از بارزترین جلوه‌های معنوی ماه رمضان صبر در برابر گرسنگی و تشنگی و احیاناً بی‌خوابی است.

در جای جای قرآن، آیات متعددی در فضیلت صبر آمده، واژه صبر 14 بار در قرآن ذکر شده و واژه صوم نیز 14 بار، مفسرین نوعاً معتقدند یکی از جلوه‌های صبر، روزه است. می‌توان گفت یکی از فوائد مهم روزه‌داری تقویت صبر و آشنایی با مشکلات است. انسان اهل روزه‌داری قطعاً اراده‌اش قویتر است و بیشتر می‌تواند در برابر مشکلات، مقاوم باشد. آن عبادتی خوب است که ضمن ثواب، بما بیاموزاند که چگونه صبر پیشه کنیم و بر مشکلات روزمره، فائق آییم.

هر انسان عاقلی هنگام بروز مصیبت‌ها و گرفتاری‌ها بدنبال راهکاری می‌گردد. از جمله اندرزه‌های قرآنی، توصیه به بردباری و نیز توصیه به نماز و در حقیقت توجه به معنویات است. ممکن است عده‌ای بگویند مشکلات ما آنقدری زیاد است که توان صبر در برابر آنها را نداریم.

می‌گوییم: گویا پیام‌مدیریتی قرآن این است که تا ممکن بودن انجام کاری روشن نشده، انجام آن را از دیگران نخواهیم به بیان واضح‌تر کاری را از دیگران بخواهیم، که شدنی باشد. بنابر این قرآن علاوه بر اینکه ما را به صبر دعوت می‌کند، مثال‌هایی هم دارد از کسانی که در مقابل بزرگترین مشکلات ممکن، صبر پیشه کردند.

عده‌ای هم ممکن است، گلابه‌وار بگویند: چرا مشکلات بزرگ مخصوص ما آدم‌های کوچک است و هرچه گرفتاریست بر سر ما انسان‌های ضعیف نازل می‌گردد؟ می‌گوییم: در آیات قرآن گویا پیش‌بینی چنین گلابه‌ای هم شده، خوشبختانه قرآن مثال‌هایی دارد از انسان‌هایی بزرگ با مشکلاتی بزرگ...

بد نیست قبل از اینکه به آن مثال‌ها بپردازیم، اقسام صبر را برشماریم. صبر معمولاً سه‌گونه است: صبر بر مصیبت، صبر بر اطاعت و صبر بر گناه در قرآن، نمونه و الگوی صبر بر مصیبت، حضرت ایوب(ع) است. ابتدا اموال و احشامش نابود شدند. سپس فرزندان را از دست داد. بعد هم گرفتار بیماری بدنی شد.

کار بجایی رسید که دوستانش او را ترک کردند، فقط همسر باوفایش بود که او را تنها نگذاشت. در این میان عده‌ای از بدخواهان با ایجاد جنگ روانی، هم او را تمسخر می‌نمودند و هم می‌خواستند وانمود کنند که همسرش نیز دیگر از او خسته شده. گاهی برای آزار دادن ایوب، با ایجاد شبهه، به ایوب می‌گفتند: تو چه گناه سنگینی کرده‌ای که خدایت تو را اینگونه مجازات می‌کند؟... و این اوضاع طاقت‌فرسا طبق قولی تا هجده سال ادامه داشت.

اما به گواهی تاریخ در تمام این مدت ایوب نسبت به خدا شاکر و نسبت به مشکلات صبور و نسبت به آینده امیدوار بود تا اینکه سرانجام شام سیاه ایوب نیز سحر شد و با اراده الهی، ایوب بر مشکلات فائق آمد و دوران خوش زندگی آغاز شد. آری، حتی بلندترین شب‌ها نیز سحر دارد. کافیسست صبور و شاکر و امیدوار باشیم.

حضرت ابراهیم(ع) را می‌توان الگوی صبر بر اطاعت دانست. آنجا که بخاطر اطاعت امر الهی، فرزند و مادر فرزندش را در بیابان به امان خدا سپرد و رفت. آنجا که بخاطر اطاعت فرمان محبوب خویش، فرزند دلیندش را به قربانگاه برد.

پس واضح است انجام این امور کار ساده‌ای نیست. ابراهیم در برابر انجام این تکالیف سخت، صبر نمود، صبر بر اطاعت. از حضرت یوسف(ع) می‌توان بعنوان الگوی صبر بر گناه یاد کرد. آن هنگام که زن حاکم مصر قصد فریفتن او را داشت.

اینگونه نبود که آن پیشنهاد ناروا، در شرایطی عادی به یوسف داده شده باشد. بلکه زلیخا برای گرفتن پاسخ مثبت، از روش‌هایی استفاده کرد که جوانی مجرد توان مقاومت در برابر یکی از آنها را هم نداشته باشد. از همه اهرم‌های ممکن کمک جست.

او بهترین لباس‌ها را پوشید، زیباترین آرایش‌ها را نمود، خوشبوترین عطرها را زد. یوسف را به خلوت کشانید، درب‌ها را محکم بست آنهم نه یک در که چندین در، با گفتار لطیف و پر غمزه و ناز با یوسف جوان گفت‌وگو کرد و در نهایت، بی‌آنکه به یوسف زحمت اظهار نظر بدهد شخصاً پیشنهاد داد.

می‌بینیم که تقریباً همه شرایط مهیاست تا جوانی مجرد فریفته شود، اما یوسف در برابر گناه، صبر نمود. پیداست مقاومت در برابر پیشنهاد گناه، همیشه آسان نیست. مقاومت در برابر گناه نیز به صبوری نیاز دارد. و البته هیچ صبوری هم بی‌اجرت نیست.

درد و الطاف الهی، رحمت خاص خداوند، باغ‌های جاودان بهشتی، اجر بی‌حساب و پیروزی دنیا و آخرت پاداش صبر پیشگان است. قرآن بارها به آنان که صبر پیشه کرده‌اند بشارت اجر داده. صبر، در برابر اجر...